

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Son dönemde okul servislerinin karıştığı olayların eğitimin AKP eliyle piyasalaştırılması ve ticarileştirilmesi bağlamında araştırılması, kamusal ve parasız eğitimin öncelikli politika haline getirilmesi için yapılması gereklerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Mahmut Celadet GAYDALI

Bitlis Milletvekili

GEREKÇE

AKP iktidarları döneminde eğitimher düzey ve türde amaç, yapı, içerik ve işleyiş açısından piyasalaştırma, ticarileştirme kriterlerine göre yeniden düzenlenmektedir. AKP'nin eğitimi piyasalaştırma ve ticarileştirme politikaları çok boyutlu bir şekilde hayata geçirilmektedir.

AKP'nin eğitimi piyasalaştırılması ve ticarileştirilmesine yönelik politikalarının öğrenci ve velilere yansması “paran kadar eğitim” şeklinde olmaktadır. Ailelerin eğitim harcamaları her geçen yıl daha da artmaktadır. Öğrenciler için her şeyin özelleştiği (özel okul, özel öğretmen, özel ders, özel kitap, özel kurs, özel servis vb.) bir süreç yaşanmaktadır. Öğrenci başarısının sadece temel derslere ilişkin öğrencilerin sınav sonuçlarından aldıkları puanlara indirgendiği, rekabetin yüceltildiği bir ortamda aileler kısıtlı bütçelerini diğer harcama kalemlerinden kısarak çocuklarının eğitime ayırmak zorunda kalmaktadırlar. Bugün dar gelirli bir ailenin bir çocuğu için yaptığı eğitim harcamasının ortalama 4.500TL olduğu ifade edilmektedir.

AKP'nin eğitimin piyasalaştırılmasına dair en önemli adımlarından biri özel okulların sayısını artırmaya dönük politikalarıdır. En büyük bütçeyi eğitime ayırdığını ifade eden hükümet teşvik adı altında eğitim bütçesinden önemli bir payı özel okullara aktarmaktadır. 4+4+4 düzenlemesi öncesi Türkiye’de sadece 885 özel lise varken, son beş yılda özel lise sayısı 3 kat, öğrenci sayısı 3,7 kat arttı. Son beş yılda özel mesleki ve teknik lise sayısı ise 8, öğrenci sayısı ise 20 kat arttı. Gelineen noktada hükümetin 2012 yılında yürürlüğe koyduğu 4+4+4 düzenlemesinin temel amaçlarından birinin kamusal eğitim tasfiyesi olduğu açığa çıkmış durumdadır.

Eğitimin piyasalaştırılmasının ve ticarileştirilmesinin bir diğer örneği de geçtiğimiz yıl yasalaştırılan çıraklık eğitiminin zorunlu ortaöğretim kapsamına alınması, organize sanayi bölgelerinde özel mesleki eğitim kurumlarının açılmasına izin veren kanundur. Böylelikle sadece eğitim bütçesi, ailelerin harcamaları değil çocukların emeği de özel şirketlerin hizmetine ucuz ve güvencesiz iş gücü olarak sunulmuştur.

Eğitimin özelleştirilmesi okulların özel şirketlere açılması beraberinde büyük bir rant alanı da doğurmuştur. Son zamanlarda silahlı çatışmalar, sabıka kaydı olan şoförler ve ölümlerle gündemden düşmeyen okul servisleri ile ilgili yaşanan skandallar kamusal ve parasız olması gereken eğitim hizmetlerinin özelleştirilmesinin bir sonucu olarak yaşanmaktadır.

İstanbul'un Ümraniye ilçesindeki bir okulda, öğrenciler kayıt olmak için velileriyle okuldayken, servis şirketleri çalışanları arasında silahlı çatışma çıkmış; olayda 1 kişi yaşamını yitirmiş 2 kişi de yaralanmıştı. Olaya karışan servisçilerden birinin birçok suçtan sabıkalı olduğu ortaya çıkmıştı. İzmir'in Çiğli ilçesinde, okul servisi ile kreşe gönderilen 3 yaşındaki Alperen Şahin, uyuyakaldığı okul servisinde unutulmuş; 9 saat havasız kalarak yaşamını yitirmişti. Olayın ardından servisin şoförü tutuklanmıştı. Urfa'da öğrenci taşıyan iki ayrı öğrenci servisi firmasının sürücü ve çalışanları arasında çıkan; tabancaların da kullanıldığı kavgada 5 kişi yaralanmıştı. Bunlar sadece bu eğitim öğretim yılı öncesi yaşanan ve basına yansıyan olaylar. Yıllardır benzer olaylar yaşanmakta ve benzer şekilde sorunun kaynağı servis şoförleri, firmalar, ilgili mevzuat ve yönetmelikte aranmaktadır. Oysaki sorunun temel kaynağı eğitimin özelleştirilmesidir. Okulların birer rant alanına dönüştürülmesidir.

AKP iktidarı devlet okullarını yaygınlaştırmak, çocukların ve gençlerin her tür ve düzeyde parasız, nitelikli eğitime erişimlerini sağlamak, okulların ve öğrencilerin eğitsel süreçler ile ilgili her türlü ihtiyacını karşılamak yerine eğitimin piyasalaştıran ve ticarileştiren politikalara öncelik vermektedir. Sınıfsal eşitsizliği daha derinleştiren bu uygulamalar telafisi imkansız hak kayıplarına neden olmakta, kamusal eğitim ilkesini ortadan kaldırmaktadır.

Tüm bu gerekçeler ile TBMM'nin son dönemde okul servislerinin karıştığı olayları eğitimin AKP eliyle piyasalaştırılması ve ticarileştirilmesi bağlamında araştırması, kamusal ve parasız eğitimin öncelikli politika haline getirilmesi için yapılması gereklerin belirlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurması elzemdir.